

د اقتصادي او ټولنيزو مسايلو په برخه کې
د رياست الوزراء اقتصادي معاونيت خبري اوونيزه

شرکتونه د قرارداد مطابق په ټاکل شوو قیمتونو د پروژو بشپړولو ته حاضر نه وو او پرېکړه وشوه چې دغه پروژې دې بیاځلې ازادې داوطلبی ته وړاندې شي. یوه پروژه بیا له دې امله بیاځلې ازادې داوطلبی ته وړاندې شوه، چې په ازاده داوطلبی کې د شرکتونو له لوري وړاندې شوي قیمتونه د پروژې له تخمیني قیمت څخه ډېر زیات وو. همدارنگه د یوې پروژې په اړه بیا اړوندې ادارې ته هدایت وشو، چې د مختلط ټاکل شوي هیئت له لوري یې ترسره کړي. همدارنگه یو شرکت بیا د کاري تخطافاتو او ادارو د شکایتونو له امله د محرومیت کمېټې ته معرفي شو. په منظور شوو او تعدیل شوو پروژو کې د قوش تیبې کانال دویم فاز، د کندهار ولایت احمدشاه بابا نړیوال هوايي ډگر ترمینل او پارکینګ جوړول، د فراه ولایت د مرکز اړوند د مسافرینو او باروړونکو موټرونو د ترمینل جوړول، د سمنگان ولایت د ایبک څخه روی دو آب پورې د ۲۰ کیلومتره سرک جوړول، د بدخشان ولایت په یواون، د پکتیا ولایت په ډنډپتپان او د هرات ولایت په گلران ولسوالیو کې د عمومي روغتونونو جوړول او په مختلفو ولایتونو کې د برېښنا رسونې او توزیع پروژو د پاتې چارو بشپړول شامل دي. منظور شوې پروژې د افغانستان اسلامي امارت له لوري تمویلېږي.

ملي تدارکاتو کمېسیون د شاوخوا ۱۰.۲ میلیارده افغانیو په لگښت ۲۲ پروژې منظوري کړې

پروژې منظوري شوې او په ۷ پروژو کې بیا یولې تعدیلونه راغلل. همداراز د څلورو پروژو په اړه ټاکل شوو کمېټو ته دندې وسپارل شوې، څو د پروژو د قیمتونو په اړه له گټونکو شرکتونو سره مذاکره ترسره او راپور یې د ملي تدارکاتو کمېسیون مشرتابه ته وړاندې کړي. د دوه پروژو قراردادونه بیا له دې امله لغوه شول، چې گټونکي

د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ د ملي تدارکاتو کمېسیون نوبتي غونډه د روان ۱۴۰۴ لمریز کال د کب میاشتې په دوهمه نېټه په مرمینه ماڼۍ کې ترسره شوه. دې غونډې ته له اجنډا سره سم ۳۷ پروژې د منظوري لپاره وړاندې شوې. له بحث وروسته د ۱۰.۲ میلیارده افغانیو په ارزښت ۲۲

بنسټ د سوداگریز مارکېټ د جوړېدو طرحې په تړاو د ټاکل شوې کمېټې راپور وړاندې شو. د راپور له مخې، یاده طرحه د تایید وړ وبلل شوه. د دې طرحې له مخې به دغه سوداگریز مارکېټ دوه پوړونه او ۱۴۸ دوکانونه ولري. همداراز دې غونډې ته د جوزجان ولایت د مرکز اړوند په درېیمه ناحیه کې د ښاروالۍ پر ځمکه د سوداگریز مارکېټ د جوړېدو طرحې په تړاو د ټاکل شوې کمېټې راپور وړاندې شو. د راپور له مخې، یاده طرحه د تایید وړ وبلل شوه. د دې طرحې پر اساس به دغه سوداگریز مارکېټ پنځه پوړونه او ۷۹ دوکانونه ولري. همدارنگه په دې غونډه کې د سوداگریزو، دیني، ټولنیزو او امارتي اعلانونو د خپرولو په موخه پر ښاري ټکسي موټرو د سکریټونو لگولو طرحه هم د بحث لپاره وړاندې شوه. له بحث وروسته ټاکل شوې کمېټې ته دنده وسپارل شوه، څو د دې طرحې ټول اړخونه په ښه ډول و ارزوي او خپل راپور په ټاکلې نېټه د پانگوني بین الوزارتي کمېټې ته وړاندې کړي.

په سرپل او جوزجان ولایتونو کې د سوداگریزو مارکېټونو د جوړېدو طرحې د تایید وړ وبلل شوې

شوه. غونډې ته د سرپل ولایت په گوسفندي ولسوالۍ کې د ښاروالۍ پر ځمکه د شرعي عقد (استصناع) پر ۱۴۰۴ لمریز کال د سلواغې په ۲۸مه په مرمینه ماڼۍ کې جوړه

اخبار اقتصادي هفته

آگاهان سياسي واقتصادي مي گويند تداوم اين گونه تماس هاي ديپلوماتيك مي تواند زمينه ساز گسترش هم كاري هاي اقتصادي و تقويت نقش افغانستان در پروژه هاي منطقه اي شود.

پيش تر، در همپايش تواصل تجاري ميان افغانستان و اوزبكيستان كه در كابل برگزار شده بود، ۲۵ تفاهم نامه ي تجاري ميان بخش خصوصي دو كشور به ارزش بيش از ۳۰۰ ميليون دالر امضا شد.

تاكيد وزيران خارجه افغانستان و اوزبكيستان
بر همكاري هاي سياسي و اقتصادي

برپايه ي خبرنامه ي اين وزارت، وزير خارجه ي اوزبكيستان نيز با اشاره به پيشرفت پيوندهاي كابل و تاشكند، از توجه ي ويژه ي كشورش به توسعه ي بيش تر هم كاري ها خبر داده و گفته است كه به زودي مطالعات امكان سنجي پروژه ي افغان-ترانس آغاز مي شود.

مولوي اميرخان متقي، وزير خارجه امارت اسلامي افغانستان، در گفت و گوي تلفوني با بختيار سعيدوف، وزير خارجه اوزبكيستان درباره روابط دوجانبه تبادل نظر كرده و بر گسترش همكاري هاي اقتصادي و عملي در بخش هايي كه در اولويت قرار دارند تاكيد كرده است.

ده او د پانگونې لور جذابيت لري». تركمنستان پلان لري، چې د دې نل ليكي لومړۍ برخه د ۲۰۲۶ كال تر پايه هرات ولايت ته را ورسوي. په ورته وخت كې د كانونو او پتروليم وزارت وايي، د ټاپي پروژې كارونه په چټكي سره روان دي، چې تر دې دمه يې ۹۷ كيلومتره ساحه هواره شوې او هڅه كوي، چې د روان ۲۰۲۶ كال تر پايه يې د لومړي فاز چارې بشپړې كړي.

د تركمنستان ملي مشر: امريكايي شركتونه له ټاپي پروژې سره
يوځاي كېدې شي

مرکه كې څرگنده كړې؛ ټاپي پروژه بايد د افغانستان، پاكستان او هند ترمنځ د اوږدمهالي تاوتريخوالي مخه ونيسي. بردي محمدوف زياته كړې: «ټاپي پروژه د سياسي ثبات او اقتصادي سوکالی لپاره هم خورا مهمه

د تركمنستان ملي مشر قربانقلي بردي محمدوف ويلي، چې نړيوال شركتونه د امريكايي هغو په گډون كولي شي د تركمنستان- افغانستان- پاكستان- هند (ټاپي) گاز نل ليكي پروژې سره يوځاي شي. نوموړي له عربييه سره په

بادام، ممیز او آلبخارا شامله ده.» ورته مهال ځايي سوداگر وايي، كه څه هم په غزني كې د وچو مېوو توليد ښه دی، خو صادرات يې له ننگونو سره مخ دي او نړۍ والو ماركېټونو ته يې لېږد ستونزمن شوی دی. دغه سوداگر له اسلامي امارته غواړي چې د تورخم تر بندېدو وروسته د توکو د لېږد لپاره غوره بدیلې لارې ومومي او لازمي اسانتياوې ورته برابرې كړي.

سر كال ۱۳ زره مټريك ټنه وچه مېوه له غزني بهر ته صادره شوې

شوې ده. د غزني د صنعت او سوداگرۍ رياست مسوولينو ويلي: «سر كال مو له غزني ۱۳ زره مټريك ټنه وچه مېوه بهرنيو هېوادونو لکه تاجيكستان، اوزبكيستان، ايران، عربي هېوادونو او اروپا ته صادره كړې ده. په دغو وچو مېوو كې

د غزني د صنعت او سوداگرۍ رياست مسوولين وايي، روان كال له دغه ولايته ۱۳ زره مټريك ټنه بادام، ممیز او آلبخارا بهر ته صادر شوي دي. دغه وچه مېوه منځنۍ اسيا، ځينو عربي او اروپايي هېوادونو، چين، هند او ايران ته صادره

ممنوعیت واردات دواي پاکستانی؛ گامی مهم در جهت تقویت صنعت داخلی، ایجاد فرصت‌های کاری و جذب سرمایه‌گذاری

زاهد خان

مقدمه

محترم ملا عبدالغنی برادر آخذ، معاون اقتصادی ریاست الوزراء امارت اسلامی افغانستان، به تاریخ ۱۲ نومبر سال ۲۰۲۵ میلادی در دیدار با تاجران و سرمایه‌گذاران افغان اعلام کرد که پس از سه ماه دیگر، دواي بی کیفیت به کشور وارد نخواهد شد؛ زیرا این دوا از کیفیت لازم برخوردار نیستند. همچنان وزارت مالیه امارت اسلامی نیز تأیید کرده است که پس از ۹ فبروری سال ۲۰۲۵ میلادی، به دواي پاکستانی اجازه عبور و محصول گمرکی داده نمی‌شود. هرچند این ممنوعیت در ظاهر تنها یک اقدام تجارتي به نظر می‌رسد، اما در واقعیت یک تحول بزرگ در راستای تقویت صنعت داخلی افغانستان، به‌ویژه سکتور دوا، جذب سرمایه‌گذاری، افزایش زمینه کار و حرکت به سوی خودکفایی اقتصادی به شمار می‌رود. افغانستان طی چند دهه در بخش‌های مختلف به واردات متکی بوده است، به‌خصوص در سکتور دوا که بیش از نیمی از بازار کشور در اختیار دواهای پاکستانی قرار داشت. این وابستگی نه تنها فشارهای اقتصادی ایجاد می‌کرد، بلکه مانع رشد تولیدات داخلی نیز می‌شد. اکنون با ممنوعیت دواي پاکستانی، فرصت تازه‌ای فراهم شده تا افغانستان به سوی توسعه صنعت داخلی دوا حرکت کند.

فرصت رشد فابریکه‌های تولیدی داخلی دوا

پس از اعمال ممنوعیت، سطح تولید دوا در ولایات مختلف کشور افزایش یافته است و به گفته برخی تاجران، فعالیت‌های خود را بیشتر نیز گسترش خواهند داد. نمونه آن ولایت بلخ است که در آن تولید دوا افزایش یافته و اکنون ده‌ها قلم دوا تولید می‌شود. این روند تأثیر مثبت بر اقتصاد کشور گذاشته و می‌توان آن را نخستین گام‌های تدریجی

حرکت به سوی خودکفایی

هیچ کشوری در جهان به‌صورت کامل به خودکفایی نمی‌رسد، به‌ویژه در سکتور مانند دوا که تولید تمام اقلام ضروری با معیارهای جهانی بسیار دشوار است. با این حال، اگر کشوری در برخی بخش‌ها به خودکفایی برسد و سطح واردات را کاهش دهد، دستاورد بزرگی محسوب می‌شود. افزایش فعالیت فابریکه‌های تولیدی نشان می‌دهد که افغانستان می‌تواند در تولید برخی دواها به خودکفایی برسد. با این حال، رعایت معیارهای بین‌المللی کیفیت بسیار ضروری است؛ زیرا تولید دواهای بی کیفیت به سلامت مردم آسیب می‌رساند و یکی از دلایل اصلی ممنوعیت واردات دواي پاکستانی نیز پایین بودن کیفیت آن عنوان شده است. بنابراین صنعتکاران باید در کنار افزایش تولید، به کیفیت نیز توجه جدی داشته باشند.

فراهم شدن زمینه تولید دوا برای امراض صعب‌العلاج

در حال حاضر، بیشتر دواي تولیدی در افغانستان شامل اقلام ساده و پرمصرف می‌باشد. اما این فرصت می‌تواند سرمایه‌گذاران را تشویق کند تا به تولید دوا برای امراض قلبی، شکر، سرطان و سایر بیماری‌های جدی نیز روی آورند. اگر افغانستان بتواند به‌صورت تدریجی دواي مربوط به سرطان، شکر، امراض قلبی و سایر بیماری‌های صعب‌العلاج را در داخل تولید کند، این یک گام مهم و تاریخی خواهد بود. هرچند این امر نیازمند زمان و سرمایه‌گذاری قابل توجه است، اما ممنوعیت واردات می‌تواند انگیزه لازم را برای صنعتکاران و سرمایه‌گذاران

در مسیر یک تحول بزرگ دانست. با این ممنوعیت، سرمایه‌گذاران افغان فرصت یافته‌اند سرمایه‌گذاری گسترده‌تری انجام داده و تکنولوژی جدید وارد کشور نمایند که در نتیجه آن افغانستان در تولید برخی دواها به خودکفایی نزدیک می‌شود.

افزایش فرصت‌های کاری

با توجه بیشتر به تولیدات داخلی دوا، بسیاری از فابریکه‌ها فعالیت‌های خود را گسترش داده‌اند و در نتیجه فرصت‌های کاری متعدد ایجاد شده است. این اقدام نشان می‌دهد که صنعت در افغانستان در حال رشد است و زمینه تأمین معیشت برای شمار زیادی از هموطنان فراهم شده است.

فصل تازه در جذب سرمایه‌گذاری

پس از این ممنوعیت، الحاج نورالدین عزیزی، وزیر صنعت و تجارت امارت اسلامی و مولوی نور جلال جلالی وزیر صحت عامه، به کشور هند سفر کردند. هدف اساسی این سفرها یافتن بازارهای بدیل و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در سکتور دوا بود. پس از این سفرها، برخی سرمایه‌گذاران هندی به افغانستان آمدند و در مورد سرمایه‌گذاری در سکتور دوا گفتگوهایی انجام دادند. همچنان مولوی احمدالله زاهد، معاون وزارت صنعت و تجارت، در رأس هیأتی به بنگله دیش سفر کرد و با شرکت‌های تولیدکننده دوا و تاجران آن کشور گفتگو نمود. این تلاش‌ها زمینه گسترش همکاری‌های اقتصادی با سایر کشورها را فراهم می‌سازد تا افغانستان نه تنها واردات داشته باشد، بلکه بتواند با همکاری و سرمایه‌گذاری مشترک، فابریکه‌های تولیدی مشترک در داخل کشور ایجاد کند.

حمایت از سکتور خصوصی و ثبات اقتصادی

بیشتر فابریکه‌های دوا در افغانستان توسط سکتور خصوصی ایجاد شده‌اند. سکتور خصوصی ستون فقرات اقتصاد کشور محسوب می‌شود، زیرا سرمایه‌گذاری می‌کند و بخش مهمی از عواید امارتی را تشکیل می‌دهد. ممنوعیت دواي پاکستانی پیام روشنی به سکتور خصوصی می‌دهد که امارت اسلامی از تولید داخلی حمایت می‌کند و با فراهم‌سازی امتیازات و تسهیلات، در پی تقویت این بخش است. همچنان به سرمایه‌گذاران اطمینان داده شده است که در صورت سرمایه‌گذاری در افغانستان، از حمایت کامل برخوردار خواهند شد.

نتیجه‌گیری

ممنوعیت واردات دوا از پاکستان تنها یک اقدام تجارتي نیست، بلکه یک فرصت تاریخی برای تحول اقتصادی افغانستان به شمار می‌رود. این تصمیم زمینه تقویت صنعت داخلی، افزایش ظرفیت تولید، ایجاد فرصت‌های

اقتصادی کشور حمایت می‌کند و برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، امتیازات و تسهیلات متعددی در نظر گرفته است. ممنوعیت دواي پاکستانی می‌تواند افغانستان را به مرحله نوینی از استقلال اقتصادی، رشد صنعتی و خودکفایی سوق دهد.

کاری، جذب سرمایه‌گذاری، انتقال تکنولوژی و حرکت به سوی خودکفایی را فراهم می‌کند. ضروری است افغانستان از این فرصت به‌گونه مؤثر استفاده کند؛ زیرا این روند می‌تواند کشور را در آینده به یک صادرکننده مهم دوا نیز مبدل سازد. امارت اسلامی از تمامی سکتورهای

د بهرنیو اسعارو بیې

د کابل په شهزاده سرای کې د افغانی- پر وړاندې د بهرنیو اسعارو د نن ورځې بیې

پلورل	پېرل	پولي واحد	اندازه
۴۷۴۴	۴۷۴۶	هندي کلداری	۱۰۰۰
۸۴,۰۰	۸۳,۶۰	انگلیسي پونډ	۱
۱۶,۹۱	۱۶,۹۰	سعودي ريال	۱
۱۷,۲۸	۱۷,۲۶	اماراتي درهم	۱
۹,۱۸	۹,۱۸	چيني ين	۱

پلورل	پېرل	پولي واحد	اندازه
۶۳,۴۵	۶۳,۴۰	امريکايي ډالر	۱
۲۱۶	۲۱۵	پاکستاني کلداری	۱۰۰۰
۰,۳۹	۰,۳۸	ایراني تومن	۱۰۰۰
۷۳,۳۰	۷۳,۲۰	اروپايي يورو	۱
۰,۸۳	۰,۸۲	روسي روبل	۱

